

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.468/2018/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Weisz Norbert ügyvéd (cím) által képviselt **felperes neve** e-i (cím) lakos felperesnek a Dr. Bóta Csaba ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen alapítvány bíróság által nyilvántartott adatainak hatályon kívül helyezése iránt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.296/2017/29. számú ítélete ellen az alperes által 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30 000 (Harmincezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az **alperest** a Heves Megyei Bíróság 2004. november 23-án jogerőre emelkedett Pk.60..../2004/4. sorszámú végzésével vette nyilvántartásba. A nyilvántartásba vétel alapjául szolgáló alapító okirat 2004. november 3-i keltezésű, azt alapítóként özv. H. J-né írta alá.

2010. december 30-án az alapító akként döntött, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 74/C. § (7) bekezdése alapján elhalálozása esetére maga helyett az alapító okiratban, a törvényben biztosított jogainak gyakorlása érdekében **B-né H. T-t** jelöli ki. A civil szervezetek nyilvántartását vezető Heves Megyei Bíróság a Pk.60..../2004/22. sorszámú végzésével a nyilvántartásba bejegyezte az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy nevét, lakcímét, azzal, hogy a kijelölés bekövetkezésének időpontja az alapító halála.

2016. október 21-én kelt 4/2016. számú alapító határozatával özv. **H. J-né** a **B-né H. T.** kijelöléséről szóló határozatát visszavonta, míg az 5/2016. számú határozatával az alapító jogok gyakorlására kijelölte **H. J-t**.

Az Egri Törvényszék a 2017. január 20-án kelt Pk.60..../2004/42. sorszámú végzésével törölte a nyilvántartásból az oda alapítói jogok gyakorlójaként bejegyzett **B-né H. T-t**, és az alapítói jogok gyakorlójaként bejegyezni rendelte **H. J-t**.

H. J. 2017. január 25-én rosszul lett, öntudatlan állapotban szállították be a kórházba, ahol 2017. január 31-én elhunyt.

2017. január 28-án Dr. **F. Á.** e-i ügyvéd irodájában jegyzőkönyv készült, amelyet az alapítvány kuratóriumának tagjai, a felperes és az alapító is aláírt, ám nem a jegyzőkönyv elkészültekor, hanem utóbb, pár nap elteltével. A jegyzőkönyv egyebek mellett tartalmazta az alapító özv. **H. J-né** azon szándékát, hogy a fia, **H. J.** egészségi állapotára tekintettel az alapítvány folyamatos működtetése végett nélkülözhetetlen az alapítói jogokat ellátó személy közreműködése, azaz más személy kijelölése. A jegyzőkönyvben rögzítették az alapító 1/2017. számú alapítói határozatát, mely szerint „a mai naptól” az alperesi alapítványi jogok gyakorlására kijelölt személy '**felperes neve**', cím alatti lakos, aki az alapítói jogokat az egységes szerkezetbe foglalt alapítói okirat aláírásától gyakorolja.

Dr. **F. Á.** ügyvéd a törvényszék Pk.60..../2004/42. sorszámú végzésével szembeni fellebbezésésként előterjesztette egyéb okiratok mellett e jegyzőkönyvet is, majd 2017. február 2-án az alperesi alapítvány egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratát, melynek I/1. pontja alapítóként a felperest tüntette fel, s az alapító okirat 10. oldalán azt a felperes alapítóként írta alá.

Az Egri Törvényszék 2017. február 13-án kelt Pk.60..../2004/46. sorszámú végzésével saját hatáskörében a 42. sorszámú végzését akként módosította, hogy az alapítói jogok gyakorlójaként bejegyezni rendelte a nyilvántartásba a felperest azzal, hogy a nyilvántartólap egyéb adatai nem változnak.

Dr. **F. Á.** ügyvéd az alapító képviseletében 2017. április 19-én ismételt változásbejegyzés iránti kérelmet terjesztett elő a törvényszéken, s ahhoz becsatolta az alapítvány kuratóriumának 2017. április 12-i üléséről készült jegyzőkönyvet is. A változásbejegyzési kérelmében azt kérte, hogy az alapítói jogok gyakorlására feljogosított személyként megjelölt '**felperes neve**' személyét a bíróság törölje a nyilvántartásból, és oda jegyezze be az alapító elhalálozása esetére az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyként **H. Gy-t**. A kérelemmel együtt becsatolt egységes szerkezetű alapító okiratot, melyet alapítóként özv. **H. J-né** írt alá, és a létesítő okirat I/1. pontja alapítóként ugyancsak őt tüntette fel.

Az Egri Törvényszék 2017. április 24-én kelt Pk.60..../2004/57. sorszámú végzésével elrendelte az alapítvány nyilvántartott adatai közül a létesítő okirat 2017. február 16-i keltének, az alapítói jogok gyakorlójaként bejegyzett '**felperes neve**' személyének, vele kapcsolatban a kijelölése azon feltételének, hogy a kijelölés feltételének bekövetkezési időpontja az alapító halála, továbbá az alapítvány származtatott jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége képviselője személyének törlését, s ezzel egyidejűleg bejegyezni rendelte a létesítő okirat 2017. április 13-i keltét, az alapítói jogok gyakorlója személyeként **H. Gy.** nyilvántartásba vételét, azzal, hogy a kijelölése feltétele, bekövetkezési időpontja az alapító halála, valamint az alapítvány szervezeti egysége képviselője személyének nevét azzal, hogy az alapítvány nyilvántartásban szereplő egyéb adatai nem változnak.

Az Egri Törvényszék a '**felperes neve**' felperes által az '**alperes neve**' alperes ellen alapító határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perében 2018. február 20-án meghozott 12.P.20.255/2017/45. számú ítéletével özv. **H. J-né** alapítónak az alperesi alapítvány 2017. április 12-i kuratóriumi ülésén meghozott 7/2017. számú alapítói határozat részét képező azon határozatát, amellyel visszavonta a felperes kijelölését, mint az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy, s helyette az alapítói jogokat gyakorló személyként **H. Gy-t** jelölte ki, hatályon kívül helyezte. Az

ítélettel szemben az alperes fellebbezést terjesztett elő, amelynek elbírálására a jelen perben hozott első fokú ítéletig nem került sor.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság az Egri Törvényszék Pk.60..../2004/57. sorszámú végzését részben, az alapító jogok gyakorlása kapcsán eszközölt törlés, illetve bejegyzés vonatkozásában helyezze hatályon kívül, s kötelezze az alperest perköltség megfizetésére.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a létesítő okirat kelte, és az alapító jogok gyakorlója vonatkozásában az Egri Törvényszék Pk.60..../2004/57. sorszám alatti végzésének az ezen bejegyzések törlő adatait, és az ezt követően bejegyzett adatokat egyaránt hatályon kívül helyezte, s megkeresni rendelte a nyilvántartó bíróságot a fent írt adatok közhiteles nyilvántartásból való törlése iránt. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 136 000 forint perköltséget.

A határozata indokolásában rögzítette, hogy a felperes a pert a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról, és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cet.) 46/A. § (2) bekezdésében meghatározott 60 napos határidőn belül indította meg, ezért a keresetét érdemben kellett elbírálni.

A BDT 2015. évi 3335. számú döntés felhívásával hangsúlyozta, hogy a civil szervezetek nyilvántartását vezető bíróság jogköre az alapítványok nyilvántartása esetében is korlátozott, a nyilvántartást vezető bíróság ugyanis a nyilvántartott adatokban történt változások átvezetése iránti kérelem elbírálásakor csak azt vizsgálhatja, hogy a változásra vonatkozó határozatot az adott időpontban hatályos létesítő okirat szerinti szerv hozta-e meg. Az, hogy a határozat milyen körülmények között született, a nemperes eljárásban nem vizsgálható, erre peres eljárás hivatott, ami adott esetben az Egri Törvényszék 12.P.20.255/2017. szám alatt folyt, az ítélet meghozatalakor még nem jogerős első fokú ítélettel lezárult perében történt meg. Abban az ügyben az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy az alperesi alapítvány alapítója, özv. **H. J-né** 2017. április 12-én már nem hozhatta meg törvényesen azt a 7/2017. számmal jelölt határozatát, mellyel a felperes alapítói jogok gyakorlására történő kijelölését visszavonta, és helyette az alapítói jogokat gyakorló személyként **H. Gy-t** jelölte ki, mert akkor már nem ő volt az alapítói jogok gyakorlója, s emiatt a törvényszék az első fokú ítéletével hatályon kívül is helyezte ezt az alapítói határozatot. Kifejtette, hogy a felperes helytállóan hivatkozott a Cet. 38. § (3) bekezdésében, és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:35. §-ában foglaltakra, mint a jogszabálysértés jogalapjára. Emellett hangsúlyozta, hogy az alapítvány hatályos alapító okirata a felperest tünteti fel alapítóként, s a létesítő okiratot alapítói minőségében e per felperese írta alá, ezért özv. **H. J-né** 2017. április 12-i alapítói határozata nem csupán a felhívott jogszabályokba, hanem a hatályos létesítő okiratba is ütközik. Mindezekre tekintettel a módosított keresetnek helyt adó határozatot hozott, és a pereszes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte perköltség fizetésére.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, és a felperes költségben való marasztalását. Azzal érvelt, hogy az alapítvány kuratóriuma 2017. február 16-án is tartott ülést, azon a felperes nem alapítóként, hanem az alapítói jogok gyakorlására kijelöltként vett részt, az alapító az ülésről tartott jegyzőkönyv tanúsága szerint özv. **H. J-né** volt. Az ekkor kelt 4/2017. számú alapítói határozatot is ő hozta. Hangsúlyozta, hogy az okiratok, tanúvallomások alapján egyértelműen megállapítható, hogy 2017. január 28-án nem az alapítói jogok átruházása, hanem kijelölés történt az alapító részéről. Megjegyezte, hogy a felperes perbeli beadványai nem felelnek meg a Pp. 196., illetve 198. §-ában foglalt követelményeknek. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás anyagává tette a P.20.255/2017. számú per anyagát,

holott az még jogerősen nem fejeződött be, mert azon perben az első fokú ítélettel szemben fellebbezést terjesztett elő, s az abban írt érvelését kérte e perben is figyelembe venni. A P.20.255/2017. számú eljárás során hozott ítéletében a bíróság akként foglalt állást, hogy az alapító - Özv. **H. J-né** - korára, egészségi állapotára is figyelemmel már nem tudott felelős döntéseket hozni, ám ezt cáfolandó csatolta Dr. **L. Z.** szakértő 2018. május 17-i keltezésű szakorvosi bizonyítványát, mely szerint az alapító az ügyei viteléhez szükséges belátási képességének teljes birtokában van. Álláspontja szerint a bíróságnak azt kellett volna vizsgálni, hogy az alapítói döntés halál esetére való kijelölést tartalmazott-e, véglegesen lemondott-e özv. **H. J-né** az alapítói jogáról. Megítélése szerint a törvényszék figyelmen kívül hagyta az általa előterjesztett bizonyítékokat, így egyebek mellett azt, hogy a felperes elfogadó nyilatkozatát akként fogalmazta meg, hogy az megbízás elfogadásáról, nem az alapítói jog átruházásának elfogadásáról szól. Kiemelte, hogy 2017. február 16-án nem a felperes, hanem az eredeti alapító gyakorolta az alapítói jogokat, amiről nem mondott le sohasem, ezt a tanúvallomások, okiratok megerősítik. Úgy vélte, hogy az elsőfokú bíróság által felhívott eseti döntés e jogvita elbírálása során nem vehető figyelembe.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a törvényszék ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását, és az alperes költségben való marasztalását indítványozta. Előadta, hogy 2017. február 16-án ténylegesen nem volt kuratóriumi ülés, egy jegyzőkönyv készült a kuratórium tagjaival történt előzetes egyeztetésnek megfelelően. Azt valóban aláírta mind a felperes, mind az alapító, mert a jegyzőkönyvet készítő jogi képviselőnek még nem volt a birtokában a felperes alapítói jogok gyakorlójaként történő nyilvántartásba vételéről szóló bírósági végzés. A 2017. január 28-i jegyzőkönyvvel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az az alperes állításával szemben nem csupán tervezet volt, a jegyzőkönyv tanúsága szerint az alapító „a mai naptól”, az alapítói okirat aláírásától véglegesen lemondott alapítói jogairól, és azt átruházta a felperesre. A jegyzőkönyvbe tévesen került a „kijelölés” szó.

Rámutatott, hogy az alperes álláspontjával szemben a felperes beadványait nem kell a külképviseleti szervnek felülhitelesíteni, anélkül is megfelelnek a Pp. követelményeinek, hiszen a felperes jogi képviselővel járt el. A fellebbezés mellékleteként becsatolt szakorvosi véleményre akként reagált, hogy az alapító az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezhet, ám az nem azt jelenti, hogy alapítóként felelős döntéseket is tud hozni.

Az alperes előkészítő iratában kérte e per tárgyalásának felfüggesztését az özv. **H. J-né** által e per felperese és alperese ellen jognyilatkozat - a 2017. január 28-i jegyzőkönyvbe foglalt határozat - érvénytelenségének megállapítása iránt az Egri Törvényszék előtt P.20.165/2018. szám alatt indított per jogerős befejezéséig, mert az megítélése szerint e per elbírálásnak előkérdése.

A felperes az alperes per tárgyalása felfüggesztése iránti kérelmének elutasítását kérte, azzal érvelve, hogy az alapító által indított per tárgya nem előkérdése e per elbírálásának.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy az Egri Törvényszék 12.P.20.255/2017/45. számú ítélete ellen az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán a Debreceni Ítélet tábla Pf.II.20.428/2018/5. számú 2018. június 28-án kelt ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet tábla e határozatában - egyebek mellett - kifejtette, hogy „az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a 2017. január 28-án készített jegyzőkönyv az alapító határozat tekintetében konkrét jogszabályi rendelkezés felhívását, ilyenre való utalást nem tartalmaz, ám ennek ellenére kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alapító nem csupán halála esetére jelölte ki a felperest az alapítói jogok gyakorlására. Az alapítói jogok gyakorlására azon

személy helyett jelölte ki **felperest**, akire az alapítói jogokat korábban átruházta, miután kinyilvánította, hogy azokat a továbbiakban - életében - sem kívánja gyakorolni. Az 1/2017. (I.28.) alapítói határozat is „a mai naptól” kitélt alkalmazza, aszerint a felperes 2017. január 28. napjától az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy, aki az alapítói jogokat az egységes szerkezetbe foglalt alapítói okirat aláírásától gyakorolja, amelyben alapítóként személye került feltüntetésre. Ezen alapítói határozat szövegezéséből egyértelmű, hogy a felperes az alapítói jogokat és kötelezettségeket a módosított alapító okirat aláírásától, és nem özv. **H. J-né** halálától kezdődően jogosult és köteles gyakorolni. Az alapítói határozatnak megfelelően módosították az alapító okiratot is akként, hogy annak I/1. pontjában **felperest** alapítóként tüntették fel, a felperes az alapító okiratot kifejezetten alapítóként írta alá. Figyelemmel arra, hogy a jegyzőkönyv kifejezetten az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyként jelöli meg a felperest, illetőleg az alapító okirat módosítása is megtörtént, ekkor nem az alapítói jogok és kötelezettségek Ptk. 3:396. §-a szerinti átruházásra került sor, özv. **H. J-né** nyilatkozata a Ptk. 3:394. § (1) bekezdés 3. fordulatában foglaltak szerint minősül: abban az alapítói jogok gyakorlásáról véglegesen lemondott, és annak gyakorlására még életében a felperes jelölte ki. Özv. **H. J-né** tehát a Ptk. 3:394. § (1) bekezdésében írt jogával élve véglegesen lemondott az alapítói jogok gyakorlásáról, és arra a felperest jelölte ki, ezzel a kijelölt személyre az alapítói jogok átszálltak, az alapítói jogokkal özv. **H. J-né** a későbbiekben már nem élhetett. Erre tekintettel jogszabálysértő volt a 2017. április 12. napján meghozott 7/2017. (IV.12.) határozata, amellyel a felperes kijelölését visszavonta, és az alapítói jogok gyakorlójaként **H. Gy-t** jelölte ki."

Az ítéletábra 8. sorszámú végzésével elutasította az alperes per tárgyalása felfüggesztése iránti kérelmét. A Pp. 152. § (2) bekezdése úgy szól, hogy a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van. A jelen perben eldöntendő kérdés az volt, hogy az alperes alapítója 2017. április 12-én jogosult volt-e alapítóként határozatot hozni az alapítvány ügyében. Ennek a kérdésnek eldöntése szempontjából az az előkérdés, hogy az alapító korábban az alapítói jogaival kapcsolatban milyen döntést hozott, azt átruházta-e valakire, illetve azok gyakorlására kijelölt-e, s ha igen, milyen időponttól kezdődően valakit. E kérdésben az Egri Törvényszék a P.20.255/2017- számú ítéletében foglalt állást, s döntését a Debreceni Ítéletábra a Pf.II.20.428/2018/5. számú ítéletével helybenhagyta, azaz e per elbírálása szempontjából előkérdésnek minősülő ügyben már jogerős döntés született. Erre figyelemmel az alapító által indított, folyamatban lévő per nem tekinthető a jelen per előkérdésének, ezért a tárgyalás felfüggesztése indokolatlan.

Hangsúlyozza az ítéletábra ismételten, hogy e perben a civil szervezetek nyilvántartását vezető Egri Törvényszék Pk.60..../2004/57. sorszámú végzése keresettel támadott rendelkezései törvényességéről kellett határozni, az egyéb, felek által felhozott események, körülmények - így például, hogy a felperes az alapítói jogok gyakorlójaként az alapítvány kuratóriumi tagságával kapcsolatban milyen döntéseket hozott, az alapítvány előző évi tevékenysége nyereséges volt-e, a felperes beadványai a Pp. előírásainak megfelelőek-e - irrelevánsak.

Miként a Debreceni Ítéletábra Pf.II.20.428/2018/5. számú ítéletében kifejtette, „a Ptk. 3:396. §-a szerint az alapító vagyoni hozzájárulásának alapító okiratban foglaltak szerinti teljesítését követően az alapítói jogokat másokra szabadon átruházhatja. Emellett a Ptk. 3:394. § (1) bekezdése alapján arra is lehetősége van, hogy arra az esetre, ha meghal, vagy egyéb okból kifolyólag alapítói jogait véglegesen nem gyakorolja, illetőleg gyakorolhatja, rendezze az alapítói okiratban az alapítói jogok gyakorlását, kijelölhessen az alapítói jogokat ténylegesen gyakorló személyt vagy szervet. A jogszabály szövegéből - a végleges kifejezés használatából - megállapíthatóan a jogalkotó immár azt

is lehetővé tette, hogy az alapító még életében lemondjon az alapítói jogok gyakorlásáról...amennyiben ezzel a jogával az alapító él, úgy nem egyszerű meghatalmazás történik, a kijelölt személyre átszállnak az alapítói jogok, ezekkel az alapító később sem élhet. Mivel az alapítói jogok gyakorlására más személy kijelölésére azért kerül sor, mert az alapítói jogait véglegesen nem gyakorolja, a jogszabály szövegéből eredően ezen kijelölés visszavonására sincs lehetőség." Azt mind az Egri Törvényszék, mind a Debreceni Ítéltábla megállapította, hogy az alapító, özv. **H. J-né**, már nem akart alapítói jogokat gyakorolni, azokat előbb fiára, **H. J.-ra** átruházta, majd az ő állapotára tekintettel az alapítói jogai gyakorlására a felperest kijelölte. A nyilvántartást vezető bíróság Pk.60..../2004/46. számú végzésével a módosított változásbejegyzés iránti kérelemnek helyt adott, e határozat jogerőre emelkedett, s azzal az alapítói jogok a nyilvántartás szerint is átszálltak a felperesre, ezután özv. **H. J-né** alapítói döntéseket nem hozhatott, így a nyilvántartást vezető bíróság 57. sorszámú végzésének alapját képező „alapítói határozatot” sem. A Pk.60..../2004/46. számú végzés jogerőre emelkedése után a nyilvántartást vezető bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy az újabb változásbejegyzés iránti kérelmet özv. **H. J-né** alapítóként már nem terjeszthetne elő, hiszen ilyen jogai nincsenek, ezért az általa előterjesztett változásbejegyzés iránti kérelmet, mint annak előterjesztésére nem jogosulttól származót, el kellett volna utasítani, így a perindítás a Cet. 46/B. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek is megfelelt.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete indokolása során tévesen fejtette ki, hogy a feljegyzett kereseti illetéket az alperes személyes illetékmentességére tekintettel az állam viseli, mert a felperes a kereseti illetéket megfizette, s azt a törvényszék ítéletében az alperes által a felperes részére fizetendő perköltség részeként el is számolta.

A fellebbezés eredménytelennek bizonyult, ezért az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére. E címen az ítéltábla a felperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján határozta meg.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Debrecen, 2018. szeptember 28.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-